

**KUIDAS VALMISTADA
ETTE MATERJALE NII, ET
INIMESED NEIST ARU
SAAKS?**

Hille Hinsberg, kodanikuühiskonna ekspert
Eneli Mikko, kommunikatsioonijuht

Mõttekeskus Praxis
23. mai 2014

SÕNUM KOLMEL VIISIL

- Räägi mulle ja ma unustan
 - Informeerimine: fin.ee
- Näita mulle ja ma jätan meelde
 - Visualiseerimine: meieraha.ee
- Kaasa mind ja ma mõistan
 - Tegutsemine: maksukalkulaator
 - Tartu kaasav eelarve

FISH FIGHT WAS LAUNCHED BY
BROADCASTER AND CAMPAIGNER
HUGH FEARNLEY-WHITTINGHAM

HUGH WAS APPALLED AT HOW MUCH
EDIBLE FISH WAS BEING CAUGHT IN THE
NORTH SEA, AND THEN
THROWN BACK
OVERBOARD DEAD

FISH FIGHT:

KUIDAS TEHA RAHVUSVAHELIST
PROTESTIKAMPAANIAT?

SÕNUMISTRATEEGIA

- Tõmba tähelepanu
- Jutusta lugu (anna uut infot, hari lugejat)
 - Visuaalne keel ja lihtne suhtluskeel
- Anna lüke tegutsemiseks
- Jälgi sõnumi levikut

KUIDAS ÕELDA KEERULISELT

TEADAANNE

Käesolevaga kuulutame välja tootmisprotsessi uuenduse tulemuse, lähtuvalt juhatuse esimehe käskkirjast nr 777 23.maist 2014.

Vastavalt kakaomassi, emulgaatori ja magustatud kondenspiima käitlemise tehnoloogiale on valminud lisas 1 kirjeldatud tarbijagruppidele mõeldud toode. Toode on mõeldud tarbimiseks kodustes, töistes ja välitingimustes.

Käesolevaga palume tarbijatel lähtuvalt antud käskkirjast võtta initsiatiiv tootmisprotsessi tulemuse suhtes.

KUIDAS ÖELDA LIHTSALT

What's your story?

RÄÄGI LUGU

**Loojutustaja
usaldus** – ehk
kes on kõneisik?

Ajastus – kuidas
siduda lugu teiste
lugudega,
paigutada
tervikusse?

Mõtestamine –
kuidas luua
seosed ja
tähendus, mitte
esitada fakte?

Loojutustamine:
aitab aru saada,
aitab veenda ja
innustab
arvamusi
muutma

Lihtsus – kuidas
fokuseerida
olulisimale, olla
sõnastuses
selge?

**Äratuntavus,
ülekantavus** –
millega lugu
siduda, et see
loob tuttavlikke
assotsiatsioone
?

Emotsioon –
millise
emotsiooni lugu
esile kutsub?

NÄIDE:

PARLAMENDIKOMPASS

- **Eesti peab liituma Euroopa Stabiilsusmehhanismiga.**

Eelnõu kohaselt ratifitseerib Eesti Euroopa Stabiilsusmehhanismi asutamislepingu. ESM loodi eurotsooni kriisiriikide päästmiseks, selle pädevuses on anda kriisis olevate riikide valitsustele rangetel tingimustel finantsabi. ESMi instrumentide hulka kuuluvad toetuslaenude andmine, (rämps)võlakirjade ostmine, ennetav finantsabi ning finantsabi pankade rekapiitalseerimiseks. ESMi jaoks tuleb Eestil riigi varadest tasuda 149 miljonit eurot 5 aasta jooksul, lisaks annab Eesti 1,15 miljardi eest laenutagatise, mis mustade stsenaariumide korral võivad samuti muutuda otsesteks rahalisteks kohustusteks. Koguosalus on seega ca 1,3 miljardit eurot.

Eelnõu materjalid:

<http://www.riigikogu.ee/?op=ems&page=eelnou&eid=2b399aeb-d809-468d-b129-ce791b7b2c5c&>

NÄIDE: RAHVAKOGU ETTEPANEK - RAHVAALGATUSE VÕIMALDAMINE

- Igal Eesti kodanikul on õigus pöörduda ettepanekutega riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse poole ning seadus kohustab asutusi pöördumistele vastama, kuid ei tee seejuures vastamise korras vahet sõltuvalt adressaadist ega kirja iseloomust. Nõnda puudub Riigikogul seadusega määratud kord kodanike õigusloomet ja poliitikakujundamist puudutavate ettepanekute arutamiseks.
- Seaduse algatamise õigus on Eestis Riigikogu liikmel, komisjonil või fraktsioonil ja Vabariigi Valitsusel. Kodanikel on Eestis õigusaktide algatamise õigus kohalikul tasandil, milleks tuleb otsuse eelnõu juurde koguda vähemalt 1% hääleõiguslike valla- või linnakodanike allkirjad. Seda on seni tehtud kahel korral, kuid mõlemal korral algatajate seisukohalt edutult, sest volikogu on seepeale kasutanud oma õigust neile esitatud eelnõu tagasi lükata.

Millist varianti pooldad?

- Jätta kehtima praegune kord, kus seaduseelnõu algatamise õigus on Riigikogu liikmel, komisjonil või fraktsioonil ja Vabariigi Valitsusel ning kodanikelt Riigikogule laekunud ettepanekute menetlemise täpsem kord puudub.
- Kehtestada seadusega Riigikogule esitatud ettepanekute (märgukirjade) menetlemise ja neile vastamise kord.
- Muuta põhiseadust ja sätestada seaduseelnõu algatamise õigus rahvaalgatusena piisava arvu toetusallkirjade olemasolul.

ETTEPANEKU MÕJU: MILLISEID TAGAJÄRGI MUUTUS ENDAGA TÕENÄOLISELT KAASA

- Riigikogule esitatud ettepanekute (märgukirjade) menetlemise ja neile vastamise korra seadustamisega täidetakse tühimik Põhiseaduse rakendamises, sest Põhiseaduse §46, mis sellise õiguse ette näeb, on praegu vaid osaliselt rakendatud. Kui kodanikel on selgus, mil moel nende tehtud ettepanekutega töötatakse (näiteks kui mitu allkirja on vaja, et Riigikogu ettepanekut arutama hakkaks), võib eeldada suuremat hulka ettepanekuid Riigikogule, mis ühest küljest suurendab parlamendi töökoormust, teisalt parandab parlamendi ja kodanike informeeritust ning sidusust rahva ja Riigikogu vahel.
- Märgukirjana esitatud ettepaneku koostamine on kodanikele kergem ja selle sisu lihtsamini mõistetav kui seaduseelnõu puhul. Samuti ei nõua märgukirja menetlemise korra seadustamine Põhiseaduse muutmist nagu rahvale seaduseelnõude algatamise õiguse andmine, ning on seega kergemini teostatav.
- Nii märgukirjaõiguse seadustamine kui ka seaduseelnõude algatamise õigus rahvaalgatusena suurendaksid kodanike võimalusi osaleda poliitikakujundamises valimiste vahelisel ajal. Samas võivad need kaasa tuua palju populistlikke ja omavahel vastuolus algatusi.

RAHVAALGATUS:

Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse ning Riigikogu kodu- ja töökorra

§ 1. Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse muutmine
MÄRGUKIRJALE JA SELGITUSTAOTLUSELE VASTAMISE SEADUSES TEHAKSE
JÄRGMISED MUUDATUSED:

1) SEADUSE PEALKIRI MUUDETAKSE JA SÕNASTATAKSE JÄRGMISELT:

”Märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seadus”; jne jne

NÄIDE: EDUKA PROJEKTITAOTLUSE SISUKOKKUVÕTE

Projekti raames loome ja testime osalusdemokraatia tööriista. Vallavolikogu asemel paneme otsuse hääletusele kogu vallas. Otsustamist vajavad küsimused valmistatakse argumenteeritult, neutraalselt ja infograafiliselt selgelt ette Rahvakogu eeskujul. Otsustab kogukond.

Loome projektitiimi, töötame välja süsteemi reeglid, tehnilise platvormi, valmistame ette otsused ja katsetame nii vabaühenduse kui KOVi otsuste tegemiseks. Seejärel teeme juhendmaterjali, et tööriista oleks võimalik laialdaselt kasutusele võtta ja kommunikeerime nii et vähe pole.

POOLDAN
KARUSLOOMA-
FARMIDE
KEELUSTAMIST
WWW.LOOMUS.EE

POOLDAN
KARUSLOOMA-
FARMIDE
KEELUSTAMIST
WWW.LOOMUS.EE

EETILINE MÕTLEMINE
ON LOOMULIK OSA
ETTEVÕTLUSEST,
VAHET POLE,
KAS TEGEMIST
ON INIMESTE
VÕI LOOMADEGA.
KARUSLOOMA-
FARMIDE PUHUL
ON SEE
KÜSITAV.

POOLDAN
KARUSLOOMA-
FARMIDE
KEELUSTAMIST
WWW.LOOMUS.EE

INIMKONNA
VAIELDAMATULT
ÜKS VASTIKUMAI
OMADUS I ON
BARBAARSUS,
MIS LASEB TEISI
OLENDEID
KÄSITLEDA
TOOR-
AINENA.

POOLDAN
KARUSLOOMA-
FARMIDE
KEELUSTAMIST
WWW.LOOMUS.EE

KASSE VÕI KOERI
KARUSNAHANA
ME EI KASUTA.
MIKS ON REBASTE
VÕI NAARITSATE
PUURIELU
KARUSLOOMA-
FARMIDES
ROHKEM
ÕIGUSTATUD?
ON AEG
LÕPETADA
KA NENDE
LOOMADE
JULM
KOHTLE-
MINE.

ÜK
OL
VÕ
EI
ME
AI
TO
KE
PEE
KI
PU

EI
HA
ET

Näide: 20 tuntud inimest seisavad
karusloomafarmide keelustamise eest

TUNTUD NÄOD! [HTTP://LOOMUS.EE](http://loomus.ee)
PERSONAALNE SÕNUM, OMA LUGU
VEEB, SOTSIAALMEEDIA, MEEDIATÄHELEPANU, VIDEO
CALL TO ACTION: PETITSIOON

NÄIDE: MOVEMBER

- Movembri-liikumise eesmärk on **tõsta teadlikkust eesnäärme- ja munandivähist** ning juhtida tähelepanu vaimse tervise olulisusele. Movembri-liikumise peamine eesmärk on, nagu osalejad ja eestvedajad ise ütlevad, anda meeste tervisele uus nägu.

HOOANDJA

Avasta
suurepäraseid projekte

Alusta
oma projektiga

Logi sisse Eesti

Ühisrahastusplatvorm, kus head ideed leiavad toetuse

 Hooandja Blog

Hooandja 100 →
Postitatud 21.11.13

Annika Haas Film & Foto

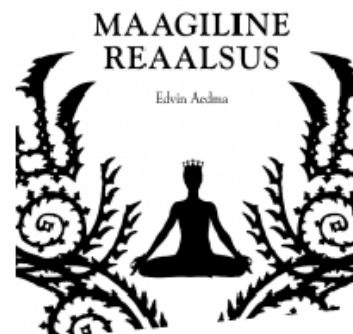
Annika Haasi
näitusprojekt
"Lennukivaatlejad" New

SA Eesti Tantsuagentuur Teater

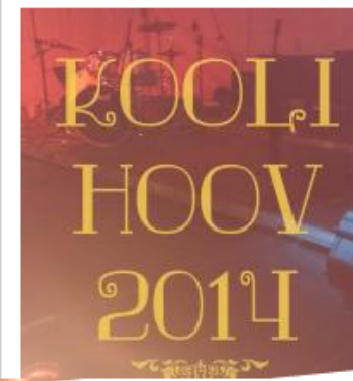
ETA Tantsukooli 8. klassi
lõpulavastuse

Edvin Aedma Trükis

Raamat "Maagiline

MTÜ Kooli Hoov Sündmus

NÄIDE

POLIITIKAKUJUNDAMISEST: ARSTIKS KASVAMINE EESTIS

- Ettepanekud on õhus
- Küsitluse korraldusse kaasati arstitudengid
- Koostati lühiformaadis analüüsitulemuste briif
- Mõttehommik osapoolte kokkutoomiseks ja sõnumi edastamiseks, aruteluks
- Ettepanekud jõustusid 3 kuu pärast

JÄLGI SÕNUMI LEVIKUT JA SELLEST ARUSAAMIST

- KAS MU SÕNUM ÜLDSE
LEVIB?
(KLIKID, STATISTIKA,
OSALEJATE HULK)
- KAS MU SÕNUM JÕUDIS
KOHALE, KAS TEADLIKKUS
KASVAS?
(RÄÄGI INIMESTEGA, KÜSI
TAGASISIDE)
- KAS TOIMUS MUUTUS?
(VASTUVÕETUD EELNÕU,
SISSEVIIDUD MUUDATUS,
MUUTUS KÄITUMISES/
TARBIMISES)

KASULIKUD LINGID

Visualiseerimise käsiraamat

http://www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/visualizing_20080311.pdf

Tööriistad kampaaniaks ja huvikaitseks

- <https://www.tacticaltech.org/womens-rights-campaigning-info-activism-toolkit-0>
- <https://www.tacticaltech.org/projects?type=8>

Õigekeele nõuanded blogis

<http://www.paevakera.ee/blogi/>

Mõjuhindamine

http://www.heategu.ee/Uhiskondliku_moju_hindamise_kasiraamat.pdf

ÜLESANNE

„See asi on Sinu jaoks oluline, onu Heino!“

AEGA 30 MIN + 3 MIN ESITLEMISEKS

- **Vali endale sobiv tekst** (igas lauas erinev)
- **Koosta pöördumine**, mille selgitad asja sisu nn tavalisele inimesele, keda see teema ja konkreetne asi puudutab: *„Hea Endel Kukk Tabiverest/ Christella-Meribell Lasnamäelt/ Lugupeetav linnaelanik/ Hea lapsevanem.....*

Kasuta sõnumistrateegiat! Võib visualiseerida.

Esita peamine sõnum: millega tegu?

Põhjenda, kuidas see asi adressaadi jaoks oluline on ja teda mõjutab

Esita üleskutse: *Soovime, et sa käitüksid/suhtüksid/ võtaksid kasutusele/annaksid tagasisidet/oleksid informeeritud.....*

TEEMAD

1. EELNÕU AVALIKUKS KONSULTATSIOONIKS:
HARIDUSSEADUSTIK
2. ÄRENGUKAVA TUTVUSTAMINE JA TAGASISIDE:
SISETURVALISUS
3. SOTSIAALKAMPAANIA:
LASTE VAESUSE VÄHENDAMINE
4. AASTAARUANDE LEVITAMINE: KÜSK
5. ÜHENDUSE TEGEVUSE MÕJU TUTVUSTAMINE:
TERVE EESTI SA
6. UURINGU TULEMUSTE JA SOOVITUSTE SELGITAMINE:
PRAXIS